

GUERZ

789

VAR ANN

DUD BEUZET e kear JOHNSTOWN, en AMIRIK

Etro pemzek hag ugent mil a oa beuzet enni
d'ann devez diveza a viz mae 1889, euz a greizde da eunn heur.

Va c'haloun ne d-eo ket tener
Da skriva ec'hiz ma glefer ;
Eunn darvoud, eur c'holl braz meurbet
A zo enn Amirik c'hoarveet,

Ar c'heleier deut ac'hano
Lak da skriva nep ho c'hlevo.
Pa glevint zo eur geariad tud
Bet beuzet holl hervez ar vrud.

Mil eiz kant nao pevar ugent,
Evit roi mad d'e-hoc'h da entent,
E miz maë d'ann deiz diveza,
Eo bet erruet ann dra-ma.

Kear *Johnstown* ez eo he hano :
Nebeud anavezet er vro.
Pemp mil den varn-ugent veve
Dre ho labour 'barz er gear-se.

Var dro kreizde ann dud e ker,
Ne zounjent ket oant enn danjer,
Hag e vijent enn-hi beuzet
Abarz vije ann heur sounet.

Var dro teir leo euz ar gear-ma,
Eul lennad dour gounter a oa
Hag he devoa pedir leo hed ;
Kemend all d'he zreuzi oa red.

Barajou arne, ha glao braz
Ann dour el lenn, re a greskaz ;
Da genta ar chosser harp mad
Ouz tiz ann dour glask he bilat.

A nebeud ha nebeud, ar chosser,
Gand ar pouez dour, ha gand he herr,
A grevaz kouls laret a-bez
Hag euz kear holl e raï eur bez !

Gand he labour pe o tibri,
E kear dinec'h oa pep hini ;
Ha ne zonjent ket er maro,
A ruillou braz zeu varn'ezho !

Ann dour founnuz a ziruille :
Var he hent pep tra a bile
Kleuziou ha guez a zisplantaz ;
Var gear holl buhan ho c'hasaz !

Ann dour a gresk bep minuten ;
Ann dud a gren enn ho anken
Pignat a reont er zolerou,
E bek ar guez, var ann toenou.

A bep tu oa goelvan ha kri
Gand ann dud paour ia da veuzi.
Ann tiez gant trouz a gouezaz.
Ann dour pep tra kuit a stlejaz !

Eunn druez eo hep-ken sonjal
E vije beuzet kemend all.
Pe flastret gand ann atrejou
Stlejet gand ann dour ho c'horfou

O vont gand ann dour ac'hano :
N'oa 'met meubl ha korfou maro
Ha den ebet ne ouio mad
Kount ann dud beuzet el lennad.

Hervez a verk ar c'heleier :
Da ugent mil zao ho niver.
Ar gear a bez bet diskaret
Ha kollou er vro erruet.

Kredi 're d'ann dud oa digouet,
Ann amzer drist euz fin ar bed ;
Var lerc'h ann dour ann tan grogaz
Ar pezh a jome a zevaz !

Al laeroun a zeuz goude
Ec'hiz bleizi var loened goue :
Kement tra na oa ket devet
Hep mez ebet vije laeret.

Diviska a rent ar c'horfou
Evit laerez ho dillajou
Ha hirroc'h ia ho c'hrizderi
'Vit na d-a hini ar bleizi.

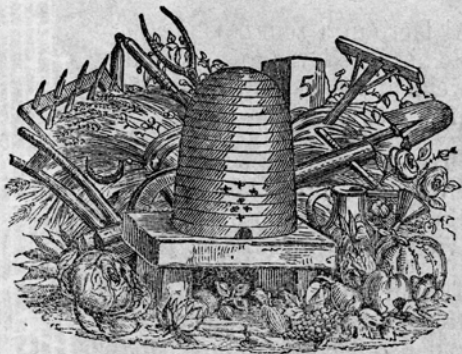
Troc'hi a rent memrou ann dud !
Hep mez ebet ; hervez ar vrud.
'Vit kaout chadennoù, goaligner
Var ar biziet a zouger.

Renket oa digas soudarded
Da ziuall korf ar re veuzet,
Enep ann dud fall, ho laere ;
Gant koutilli ho dispenne !

Evit ho difenn diout-ho
E renkfont tenna varn'ezho ;
Ha krouga eunn nebeud re fall
Da c'hellout spounta ar re all.

Laboused gouez bandennadou,
A gouez ive var ar c'horfou ;
Hag a zispenn ann dud varo,
Gant ho c'hri a dregarn ar vro !

Ehan a rann va mignoured ;
Re drist ann traou-man da glevet
Eur bedennik c'houi a raio
Evit ann dud beuzet eno !

A gaver da brena, gant kalz a re all, e ti Gourlay, n° 19, rue ar
Brovidence, e Quimper.

GUERZ

634

729

ANN DUD KROUGED

Pe ar re en em laz ho-unan ker stank hirio.

Deut, va Doue, va Zalver, da zerc'hel va fluen,
 Da zigeri va spered, ma larinn penn-da-benn :
 Ann torfejou a veler, ker stank etouez ann dud,
 Breman pa 'z omp diskennet e renk al loened mud.

Ann holl dud a zo desked, a oar skriva ha lenn,
 Ne gredont mui da Zoue, da Bab, na da lezenn.
 Mes pa veler ar c'hrimou, e renker laret mad,
 Er meas a lezenn Doue, ne reont nemet sotaat !

Sellit en tu a gorfot : ne 'z euz ken torfejou
 Goest da spounta al loened 'zo e kreiz ar c'hoajou ;
 Rak rumm ebed anezho a laz ho re vihan,
 Evel 'ra ann dud hirio da dec'het dioc'h ar boan.

Pa vent skuiz o labourat, ped siouaz ! veler ket,
 Var zigarez, emezho, ho deuz poan kaout ho boued,
 D'ho bugaligou vian a ro tol ar maro !
 Hanvit d'in ann aneval a zo henvel out-ho.

Re all a velomp ive, 'vit ann distera tra,
 Ar vuez oa roet d'ezho o tont da ziverra ;
 Rak ne ouzont mui pedi, plega da zorn Doue,
 Gant ann diaoul vent aliet d'en em laza neuze.

Hirio ne ve ken hano nemed a dud krouget ;
 En em lazet a dennou ; hag er steriou beuzet.
 Lod divar-benn ar merc'hed ; divar-benn ann arc'hant ;
 Dilezet gant-ho Doue evid ar guin ardant.

Guelet 'm euz meur a hini, ha c'houi hoc'h euz ive,
O laza, en em laza ; gand ar boesson troet re.
Rak gant re a vanneou, koller ar skiant vad ;
Trouz e teu enn tiegez, ann danvez da verraat.

Gueled 'm euz eur c'hreg iaouank gand he goaz goall-gaset,
Evid echui ann taoliou er ster en em veuzet :
D'ann eil evel d'egile, vanke doujans Doue ;
Ar c'henta 'tre daou bried ez eo ar garante.

Merc'hed ha paotred iaouank, kouezet en dizursiou,
E leac'h guellaat ho buez, en em lao a dennou :
Gant tennou pe gant kerdenn, eman breman ar c'hiz
Da goll ar c'horf, ann ene, e kreiz ho iaouankiz.

Tud desket ha re dizesk, re goz ha bugale,
E pep kiz, e pep doare ziverront ho buhe.
Lod a greiz ann enoriou, ar c'hargou huela ;
Darn all zo devezourien, poan d'ezho o veva.

Enn Autrich, zo bet guelet mab eunn impalaer bras
O tonet d'en em laza d'ann oad a dregont vloaz ;
Ha koulskoude oa euruz, euruz hervez ar bed ;
Eunn dra a vanke d'ezhan : doujans Doue n'oa ket.

Hep ger ebet a ifern, a varados Doue,
Ar prins oa bet kelennet, hervez ar giz neve ;
Gand eur seurt deskadurez, he dechou, gand ann oad,
D'ankenia mamm ha pried ne rent nemet krenvaat.

Skuiz, o klevet gourdrouzou divar-benn he vuez,
Evel eunn den didalve en em laz er palez ;
Eleac'h dont da jench bue, da gemer eunn hend all,
Gand daou dennik pistolenn e ia kuit er stad fall !

Er bloaz-ma zo bet guelet, eur vamm tont da vouga
Pemp krouadur n'oa ganet ; trizek vloaz ar c'hosa.
Kaer en doa he bugale iudal, en em zifenn,
Betek d'he hini tri miz, gant kounnar torr he benn !

Komz a rinn ama ive euz eunn tad, eur pried ;
E Rougville, er Vosges, en deuz gret he dorfet :
Lazet he bemp krouadur hag ho mamm n' ho guele ;
He-unan en em grouget eur pennadik goude.

Evit laza anezho e kemer eur voc'hal ;
Var bep hini diout-ho ann tol gouez o voudal,
Ma strinke kik hag eskern euz mogeriou ann ti,
A zidan herr ann toliou, ar goad dec'h 'n eur virvi.

Da viret na zifennje he bugale, siouaz !
Ar c'henta toliou bouc'hal, var ar vamm a gouezaz ;
Evel ma oa c'hoaz mintin, gant-ho oa 'nn he guele
Pa zeu ann tad maleruz d'ho lemel a vue.

Ar vugale dihunet pa oar laza ho mamm,
A gri, ha c'houlenn pardon ; varn-ho ho zad a lamm ;
Ec'hiz eur c'hi e kounnar, e saillaz varnezho
Ha ne heanaz gant-ho, ken na oant holl maro.

« Tad paour, a lar ar c'hosa, na skoit ket kemend all
« Var hor mamm, enn he guele aze, gant ho poc'hal ;
« Mar d-oc'h skuiz ouz hor maga, gant-hi ni a glasko.
« Perak, enep pep lezenn, hon lakaat d'ar maro ?

He dad a zistro out-han, faoutaz d'ezhan he benn,
Ha d'he c'hoar n'oa ket c'houec'h vloaz, kousket enn he
Evel-ze, euz ho guele, zidan bouc'hal ho zad, [gichen ;
Ho eneuou, var-zu Doue, a nije mintin mad.

Var he verc'hik pevar bloaz, a lenne 'nn he guele,
Gand he voc'hal, ar muntre hep truez a skoe ;
Goude, da unan daou vloaz e ra nebeud toliou,
Hag eur bugel teir zizun a strink holl a besiou !

Eur veach m'en deuz peur-lazet hep truez tud he di,
Ar muntre c'hoaz a lounkaz eul litrad odivi ;
Goude, kemer eur gordenn, e teu d'en em grouga
Evit mont dirak Doue : eur goall veac'h ganthan oa !

A-hed ar veach, ar muntrer a zo bet spont ar vro ;
Nemet trucha ha laerez ne rea tro var dro ;
Ha gand aoun a zira-z-han, den ebet na gredaz
Dougen klemm hen enep d'ar varnerien, siouaz !

Ma vije bet diskuilliet, prizouniet eur pennad,
E vije bet espernet ar vamñ gand he ziad ;
Ha den ebet na dlefe seleaou var eur muntrer,
Mes mont raktal d'he ziskuill hep truez d'ann archer.

Grosgeorge a oa hano ar muntrer-ma. N'eo ket bet enterret en douar benniget. Stlapet a oa bet he gorf dreist ar voger en toul, ma strinkaz tamm ama tamm ahont ouz he arched. Ann holl dud ho doa heuz out-han.

Ar c'houec'h all a oa bet enterret en heveleb bez. Ar gristenien a lenve hag a bede evit-ho.

Petra a zo kaoz ma zeu hirio siouaz ! Kemend all a dud d'en em laza ho-unan ! Lod, a dennou, lod, hag all lodenn vrasa d'en em grouga ; lod c'hoaz d'en em veuzi ! Perak e teu evel-ze eunn darn dud sot ? Da ziverra ar vuez-se roet d'ezho gant ann Aotrou Doue ! Rak buhez ann den n'eo ket hirr, lak enn defe pevar ugent vloaz da veva ? Petra eo ann dra ? Tud diskiant ma z oc'h ; gortozit hep aoun heur ar maro ; o veva hervez ho katekiz a zo bet desket deoc'h enn ho pugaleach. Ar maro n'en deuz ket c'hoaz losket den ebet var he lerc'h. Ho tro, kouls a va hini, a zouno hep dale !

Pedit Doue ha goulennit ar c'hras da vervel er stad vad.

Mez, d'ann dud-ze a zeu da ziverra ho buhez gand eur pen-nadik kordenn ha da lakaat roi d'ho bugale ha d'ho lignez goude ann hano a « rest ar groug ».

Mikeal QUÉINEC.

(Tous droits réservés.)